

Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

PRACODAWCO, czy wiesz, że masz obowiązek przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych?

Podział czynników występujących w środowisku pracy :

Czynniki szkodliwe dla zdrowia - czynniki, których oddziaływanie na pracującego może prowadzić lub prowadzi do rozwoju schorzenia

Czynniki niebezpieczne - czynniki, które mogą prowadzić do powstania u pracującego urazu (wypadku przy pracy)

Czynniki uciążliwe - czynniki, których oddziaływanie na pracownika może być przyczyną złego samopoczucia lub nadmiernego zmęczenia, które nie prowadzi jednak do trwałego pogorszenia stanu zdrowia

Jakie czynniki zaliczane są do szkodliwych dla zdrowia?

Czynniki chemiczne (substancje toksyczne, drażniące, uczulające, rakotwórcze i mutagenne, upośledzające funkcje rozrodcze)

Pyły ze względu na rodzaj działania biologicznego, szkodliwego dla człowieka, pyły przemysłowe można podzielić na pyły o działaniu (drażniącym, zwłókniającym, rakotwórczym, alergizującym)

Czynniki fizyczne (hałas, hałas ultradźwiękowy, drgania mechaniczne/wibracja, mikroklimat, promieniowanie optyczne, pole i promieniowanie elektromagnetyczne)

Czynniki biologiczne makro- i mikroorganizmy, bakterie, wirusy, grzyby, pierwotniaki

Czy wiesz, że jesteś zobowiązany do:

wskazania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, dla których wykonuje się badania i pomiary, po przeprowadzeniu rozpoznania źródeł ich emisji oraz warunków wykonywania pracy, które mają wpływ na poziom stężeń lub natężeń tych czynników lub na poziom narażenia na oddziaływanie tych czynników

przeprowadzania, na swój koszt, badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, rejestrowania oraz przechowywania wyników tych badań i pomiarów, a także udostępniania ich pracownikom

utrzymywania w stanie stałej sprawności urządzeń ograniczających lub eliminujących szkodliwe dla zdrowia czynniki środowiska pracy i urządzeń, służących do pomiarów tych czynników

konsultowania z pracownikami lub ich przedstawicielami działań dotyczących rozpoznania i typowania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

Pracodawco pamiętaj, że możesz odstąpić od przeprowadzania dalszych badań i pomiarów czynników szkodliwych jeżeli w dwóch ostatnich badaniach wynik wynosi **poniżej 0,1 NDS dla** czynników chemicznych lub pyłu

Czy zapoznałeś się z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy?

Zadbaj o bezpieczeństwo pracowników i sprawdź, czy:

- **wykonałeś badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy po raz pierwszy nie później niż w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności**

- **wykonujesz badania i pomiary czynnika chemicznego lub pyłu, co najmniej raz na 2 lata** - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie tego czynnika powyżej 0,1 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS); co najmniej raz w roku - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie tego czynnika powyżej 0,5 wartości NDS

- **wykonujesz badania i pomiary czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, co najmniej raz na 6 miesięcy** - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie tego czynnika powyżej 0,1 do 0,5 wartości NDS; co najmniej raz na 3 miesiące - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie tego czynnika powyżej 0,5 wartości NDS

- **wykonujesz badania i pomiary pyłu zawierającego azbest co najmniej raz na trzy miesiące**, a jeżeli wyniki dwóch ostatnich badań i pomiarów nie przekroczyły 0,5 wartości NDS co najmniej 1 raz na 6 miesięcy

- **wykonujesz badania i pomiary szkodliwego dla zdrowia czynnika fizycznego, występującego w postaci: hałasu, hałasu ultradźwiękowego, drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne lub drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka, co najmniej raz na dwa lata** - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono natężenie czynnika powyżej 0,2 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) i co najmniej 1 raz w roku jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono natężenie czynnika powyżej 0,5 wartości NDN

- **wykonujesz pomiary ciągłe stężenia szkodliwego dla zdrowia czynnika chemicznego, dla którego została ustalona wartość najwyższego dopuszczalnego stężenia pułapowego (NDSP)**
- **wykonujesz badania i pomiary szkodliwego dla zdrowia czynnika chemicznego i fizycznego każdorazowo, jeżeli nastąpiły zmiany w wyposażeniu technicznym, w procesie technologicznym lub w warunkach wykonywania pracy, które mogły mieć wpływ na zmianę poziomu emisji, poziomu narażenia albo wystąpiły okoliczności, które uzasadniają ich ponowne wykonanie**
- **przechowujesz wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy przez okres 3 lat, licząc od daty ich wykonania**
- **niezwłocznie informujesz pracowników narażonych na oddziaływanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy o aktualnych wynikach badań i pomiarów oraz udostępniasz im te wyniki i wyjaśniasz ich znaczenie**
- **prowadzisz na bieżąco rejestr czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowisku pracy, którego wzór jest określony w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia**
- **wpisujesz na bieżąco wyniki badań i pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia do karty badań i pomiarów, której wzór jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy**

Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy wykonują laboratoria, które uzyskały akredytację w tym zakresie na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności lub ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku

